

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Nitelikleri

Personal Qualities of Physical Education Teachers

Araştırma Makalesi

¹Fatma SAÇLI, ¹Yeşim BULCA, ¹Gıyasettin DEMİRHAN, ²Murat KANGALGİL

¹Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu

²Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZ

Araştırmanın amacı, beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel nitelikleri beden eğitimi öğretmenlerinin bakış açısıyla belirlemektir. Araştırma kapsamında, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulundan (SBT) mezun olup beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapmakta olan 132 kişiye ulaşılmış ve bu öğretmenlerden 66'sı araştırmaya katılmıştır. Verilerin toplanmasında, Demirhan ve diğ. (2001) tarafından geliştirilmiş olan "Öğrencilerin Öğretmen Niteliklerine İlişkin Görüşleri" ölçeğinde öğretmenin kişisel niteliklerini yansıtan 13 maddelik soru formu kullanılmıştır. Veriler, posta yoluyla toplanmış ve kişisel niteliklere ilişkin yüzdeler hesaplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel niteliklerden "eleştiriye açık olma", "öğrenciyi her konuda anlama", "geniş bakış açısına sahip olma" nitelikleri ilk üç sırada yer almıştır.

Anahtar Kelimeler

Beden eğitimi öğretmeni, Kişisel nitelikler

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine personal qualities of physical education teachers. Within the scope of this study, 132 people working as physical education teachers who graduated from the Hacettepe University School of Sport Sciences and Technology were accessed and 66 of them included in this study. The 13-item survey for personal qualities which is the part of "Students Perceptions of Physical Education Teacher Qualities" instrument developed by Demirhan et al. (2001) was used to gather data. Percentages were computed for data analysis. The results showed that "being open to criticism", "understanding the students in every subject", "having broad point of view", were the first three personal qualities of physical education teachers respectively.

Key Words

Physical education teacher, Personal qualities

GİRİŞ

Birçok alanda olduğu gibi öğretmen yetiştirme alanında da yakın dönemde önemli değişiklikler gözlenmektedir. Bunun temel nedeni insanların yaşamdan beklentilerindeki değişikliklere paralel olarak eğitim anlayışlarında da ortaya çıkan değişikliklerdir. Toplumlarda etkisi baskın olan daimici ve esasici eğitim anlayışından ilerlemeci, yeniden yapılandırmacı, politeknik ve varoluşçu eğitim anlayışlarına (Sönmez, 2002) geçiş, konu ve öğretmeni merkeze alan anlayıştan, yaşantıyı ve öğrenciyi merkeze alan anlayışa geçişin yaygınlaşmasını desteklemektedir. Bu bağlamda, öğretmenin kılavuz ve seçenek sunma rolleri ağırlık kazanmıştır. Buna paralel olarak sadece konu merkezli olarak yetiştirilen öğretmenler, nitelik merkezli yetiştirilmeye başlanınca her alanın öğretmenine özgü nitelikler oluşturulmaya başlanmıştır. Ülkemizde genel öğretmen niteliklerine yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü (2006) tarafından yapılan çalışma; kişisel ve mesleki değerler-mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretme süreci, öğrenmeyi-gelişimi izleme ve değerlendirme, okul-aile ve toplum ilişkileri ile program ve içerik bilgisini kapsamaktadır. Ancak, beceri öğrenimine kılavuzluk yapacak gruptan birisi olan beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin özel nitelikler detaylı olarak ele alınmamıştır. Buna rağmen, devinimsel alanın detaylı tanımlanması, duyuşsal alanın önem kazanması ve aşamalı sınıflamanın yapılması ile birlikte özellikle beceri öğretimine ağırlık veren beden eğitimi öğretmen niteliklerinin sınıflanması değişikliğe uğramış ve ülkemizdeki fakülte ve yüksekokullarda yetişen beden eğitimi öğretmenlerinin profili de yeniden belirlenmiştir. Bu bağlamda, öğretmenlerin alan bilgisi, öğretme-öğrenme sürecini yönetme, plan yapma ve ders hazırlığı, öğretim yöntemlerinden yararlanma, iletişim kurma, sınıf yönetimi ve öğrencilerle ilişkiler, değerlendirme ve kayıt tutma, öğrenci kişilik hizmetleri (rehberlik), kişisel ve mesleki özelliklere sahip olması beklenmektedir (Sands ve diğ., 1997). Erden (1998)'e göre ise etkili bir öğretmen kişisel ve mesleki olmak

üzere iki temel niteliğe sahip olmalıdır. Hoşgörülü ve sabırlı olma, açık fikirli, esnek ve uyarlayıcı olma, sevecen, anlayışlı ve esprili olma, öğrenciden yüksek başarı beklentisi içinde olma, öğrenciyi cesaretlendirici ve destekleyici olma özellikleri etkili öğretmende bulunması gereken kişisel nitelikleri ifade ederken; genel kültür, konu alanı bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgi ve becerisi ise mesleki nitelikleri ifade etmektedir.

Her öğretmenlik alanına özgü ayrı ayrı saptanan ders programları incelendiğinde, alanlara özgü bazı niteliklerin genel niteliklere ek olarak ele alınması gerektiği söylenebilir. Öğrenciler, öğretmenler ve öğretim elemanları ile yapılan çalışmalardan hareketle beden eğitimi öğretmenleri için önerilen niteliklerden bazıları; mesleki bilgi ve becerilerde yeterli olma, kendini kontrol etme, ders işlerken sportmen olma, iyi bir görüntüye sahip olma, öğrencileri her konuda anlama, insani ilişkilerde iyi olma, eleştiriye açık olma, sabırlı olma, espri anlayışına sahip olma, kendine güveni olma, iyi görgüye ve alışkanlıklara sahip olma, spor yapmaya istek uyandırma, ders işlerken bütün öğrencilerle ilgilenme, özgür düşüncüyü geliştirme ve bunu teşvik etme, öğrenci performansını değerlendirirken objektif davranma, dersi ilginç hale getirme, iyi bir disiplin anlayışına sahip olma, öğrenci görüşlerine açık olma, doğaçlama (kendiliğinden konu veya espri yaratma) yeteneğine sahip olma, geniş bakış açısına sahip olma, ders işlerken öğrenci ilgi ve isteklerine yer verme, becerileri iyi yapanları ödüllendirme, öğrencilerin derse yeterince katılımlarını sağlama, öğrenci düzeyine uygun ders işlemedir (Demirhan ve diğ., 2001; Friedman, 1983).

“İyi beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikler” öğrenci gözüyle incelendiğinde sınıf yönetimi, kişilik, strateji-teknik ve görünüş olarak dört temel başlık altında sınıflandırılmıştır. Kişisel nitelikler incelendiğinde beden eğitimi öğrenenlerinin sevimli, koruyucu, yardımsever, istekli, teşvik eden, algılayan, sıcak, canlı, olumlu, sabırlı, neşeli, anlayışlı, duygulu, dürüst, nazik, samimi, dikkatli, açık fikirli olmaları gerektiği ifade edilmiştir (Laminack ve Long, 1985).

Öğretmen adaylarının, yetişme sürecinde adı geçen nitelikleri kazandıkları varsayılmaktadır. Ancak öğretmenlerin alanda nasıl iş gördüklerinin test edilebilmesi için öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin izleme ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü en iyi değerlendirme ürüne bakarak yapılan değerlendirmedir (Ertürk, 1979).

Öğretmen niteliklerine ilişkin açıklamalardan hareketle özellikle politik, ekonomik ve toplumsal nedenlerden dolayı Türkiye’de hala istenilen nitelikte öğretmen yetiştirilmediği söylenebilir. Bu durum beden eğitimi öğretmenliği için de geçerlidir. Çünkü beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumlara ihtiyaçtan fazla öğrenci alınmakta hatta birçoğunda yeterli altyapı ve öğretim elemanı bulunmamaktadır. Bu da öğretmenlerin sahada çalışmaya başladıklarında ders işleme etkinliklerine yansımaktadır (Demirhan ve diğ., 2005).

Yapılmış olan çalışmalara bakıldığında beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel niteliklerin çoğunlukla öğrenci gözüyle incelendiği görülmektedir. Oysaki bu niteliklerin öğretmenlerin kendi gözüyle belirlenmesi, öğretmen, öğrenci ve eğitim-öğretim açısından büyük önem taşımaktadır. Buradan hareketle araştırmada, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulundan mezun olup beden eğitimi öğretmenliği yapanların, beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel niteliklere ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Grubu: Hacettepe Üniversitesi SBT programından 1994-2006 yılları arasında mezun olan 322 kişiden beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapmakta olan 132 kişiye ulaşılmış ve bunlardan 66’sı araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan beden eğitimi öğretmenlerinin 20’si kadın, 46’sı erkek; 29’unun hizmet yılı 1-5; 17’sinin hizmet yılı 6-10 ve 20’sinin hizmet yılı 11-15’tir. Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin 12’si lisansüstü, 27’si hizmet içi eğitim aldığını ifade etmiştir.

Veri Toplama Araçları: Veri toplama aracı olarak, beden eğitimi öğretmen niteliklerine ilişkin Demirhan ve diğ. (2001) tarafından oluşturulan 25 maddelik anketin beden eğitimi öğretmeni-

nin yalnızca kişisel niteliklerini yansıtan 13 maddelik bölümü kullanılmıştır. Konu alanı uzmanı üç kişi ve üç eğitim bilimcinin görüşlerine sunularak en az %80 birliktelik sağlanmış olan anketin bu çalışmada kullanılan bölümüne ilişkin kapsam geçerliği yapmak amacıyla ilgili maddeler konu alanı uzmanı üç kişi tarafından incelenerek % 85 birlikteliğe ulaşılmıştır.

Verilerin Toplanması: SBT programından mezun olan ve MEB’e bağlı okullarda beden eğitimi öğretmenliği yapanların adresleri MEB Personel Dairesi Başkanlığından elde edilmiştir. Soru formu 2007 yılı Kasım ayında toplam 132 beden eğitimi öğretmene posta yolu ile gönderilmiş, ancak 66 beden eğitimi öğretmeni formu eksiksiz olarak doldurup araştırma grubuna geri göndermiştir.

Verilerin Çözülmesi: Öğretmenlerden, soru formundaki kişisel nitelikler içerisinde en önemli gördükleri üç niteliği işaretlemeleri istenmiştir. Soru formunda yer alan her bir kişisel niteliğe ilişkin çeteleme yöntemi ile frekanslar hesaplanmıştır. Cinsiyet, hizmet yılı, lisansüstü ve hizmet içi eğitim alma durumuna göre yüzde hesaplamaları, her bir değişkenin kendi içerisindeki toplam frekans üzerinden yapılmıştır.

BULGULAR

Öğretmen görüşlerine göre beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken en önemli üç kişisel niteliğe ilişkin frekans ve yüzde dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1’e göre beden eğitimi öğretmenleri “eleştiriye açık olma”, “öğrenciyi her konuda anlama”, “geniş bakış açısına sahip olma” kişisel niteliklerini ilk üç sırada önemli olarak görmüşlerdir. Buna karşın “öğrenci görüşlerine açık olma”, “yardımsever olma”, “kendini kontrol edebilme”, “öğrencinin ders dışı etkinliklere katılmasına istek uyandırma” ve “espri anlayışına sahip olma” nitelikleri öğretmenlerin hiçbiri tarafından önemli görülmemiştir. Kadın beden eğitimi öğretmenleri, “geniş bakış açısına sahip olma” niteliğini ilk sırada, “sabırlı olma” niteliğini ikinci ve “eleştiriye açık olma” niteliğini üçüncü sırada önemli görürken; erkek beden eğitimi öğretmenleri, “eleştiriye

Tablo 1. Beden eğitimi öğretmeni kişisel niteliklerine ilişkin cinsiyet ve hizmet yılına göre öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı

Kişisel Nitelikler	Toplam	Cinsiyet		Hizmet Yılı		
	(f) (%)	(f) (%)	(f) (%)	(f) (%)	(f) (%)	(f) (%)
	n=66	Kadın n=20	Erkek n=46	1-5 yıl n=29	6-10 yıl n=17	11-15yıl n=20
Eleştiriye açık olma	47 (%71.1)	9 (%45.0)	38 (%82.7)	20 (%69.0)	12 (%70.6)	15 (%75.0)
Öğrenciyi her konuda anlama	35 (%53.1)	8 (%40.0)	27 (%58.7)	13 (%44.8)	8 (%47.1)	14 (%70.0)
Geniş bakış açısına sahip olma	30 (%45.6)	13 (%65.0)	17 (%37.0)	15 (%51.7)	6 (%35.3)	9 (%45.0)
Sabırlı olma	24 (%36.4)	10 (%50.0)	14 (%30.4)	12 (%41.4)	5 (%29.4)	7 (%35.0)
Kendine güveni olma	22 (%33.3)	8 (%40.0)	14 (%30.4)	9 (%31.0)	8 (%47.1)	5 (%25.0)
Doğaçlama yeteneğine sahip olma	22 (%33.3)	8 (%40.0)	14 (%30.4)	10 (%34.5)	7 (%41.2)	5 (%25.0)
Yaratıcı olma	9 (%13.6)	2 (%10.0)	7 (%15.2)	4 (%13.8)	2 (%11.8)	3 (%15.0)
Şefkatli olma	9 (%13.6)	2 (%10.0)	7 (%15.2)	4 (%13.8)	3 (%17.5)	2 (%10.0)
Öğrenci görüşlerine açık olma	-	-	-	-	-	-
Yardıms sever olma	-	-	-	-	-	-
Kendini kontrol edebilme	-	-	-	-	-	-
Öğrencinin ders dışı etkinliklere katılmasına istek uyandırma	-	-	-	-	-	-
Esprî anlayışına sahip olma	-	-	-	-	-	-

açık olma, "öğrenciyi her konuda anlama", "geniş bakış açısına sahip olma" kişisel niteliklerini ilk üç sırada önemli olarak görmüşlerdir. Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre incelendiğinde, 1-5 yıl hizmet yapan öğretmenlerin, "eleştiriye açık olma" niteliğine ilk, "geniş bakış açısına sahip olma" niteliğine ikinci, "öğrenciyi her konuda anlama" niteliğine üçüncü sırada önem verdikleri görülmüştür. Hizmet yılı 6-10 olan öğretmenlerde, "eleştiriye açık olma" niteliği yine ilk sırada yer alırken, "öğrenciyi her konuda anlama" ve "kendine güveni olma" nitelikleri eşit derecede daha sonraki sırada gelmiş-

tir. Hizmet yılı 11-15 olan öğretmenlerde de ilk sırada "eleştiriye açık olma" özelliği yer alırken, ikinci sırada "öğrenciyi her konuda anlama" üçüncü sırada ise "geniş bakış açısına sahip olma" kişisel niteliği yer almaktadır.

Tablo 2'de görüldüğü gibi lisansüstü eğitim alan beden eğitim öğretmenlerine göre, "eleştiriye açık olma" ve "öğrenciyi her konuda anlama" nitelikleri ilk iki sırada eşit derecede önemli görülürken, "geniş bakış açısına sahip olma" niteliği üçüncü sırada önemli görülen kişisel niteliklerdir. Lisansüstü eğitim almayan öğretmenle-

Tablo 2. Beden eğitimi öğretmeni kişisel niteliklerine ilişkin lisansüstü ve hizmet içi eğitim alma durumuna göre öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımı

Kişisel Nitelikler	Lisansüstü Eğitim Alma Durumu		Hizmet içi Eğitim Alma Durumu	
	(f) (%)	(f) (%)	(f) (%)	(f) (%)
	Evet n=12	Hayır n=54	Evet n=27	Hayır n=39
Eleştiriye açık olma	10 (%83.3)	37 (%68.6)	19 (%70.4)	28 (%71.8)
Öğrenciyi her konuda anlama	10 (%83.3)	18 (%33.3)	17 (%63.0)	18 (%46.2)
Geniş bakış açısına sahip olma	7 (%58.3)	25 (%46.3)	12 (%44.4)	18 (%46.2)
Sabırlı olma	5 (%41.7)	24 (%44.4)	15 (%56.0)	9 (%23.1)
Kendine güveni olma	4 (%33.4)	18 (%33.3)	9 (%33.2)	13 (%33.3)
Doğaçlama yeteneğine sahip olma	-	22 (%40.7)	3 (%11.0)	19 (%48.6)
Yaratıcı olma	-	9 (%16.7)	3 (%11.0)	6 (%15.4)
Şefkatli olma	-	9 (%16.7)	3 (%11.0)	6 (%15.4)
Öğrenci görüşlerine açık olma	-	-	-	-
Yardımsaver olma	-	-	-	-
Kendini kontrol edebilme	-	-	-	-
Öğrencinin ders dışı etkinliklere katılmasına istek uyandırma	-	-	-	-
Espri anlayışına sahip olma	-	-	-	-

re göre ise, birinci sırada önemli görülen kişisel nitelik "eleştiriye açık olma", ikinci sırada önemli görülen kişisel nitelik "geniş bakış açısına sahip olma" ve üçüncü sırada önemli görülen kişisel nitelik ise "sabırlı olma" niteliğidir. "Eleştiriye açık olma" kişisel niteliği hizmet içi eğitim alan ve almayan öğretmenlerde birinci sırada önemli görülürken; hizmet içi eğitim alan öğretmenlerde "öğrenciyi her konuda anlama" ikinci; "sabırlı olma" üçüncü sırada önemli görülen kişisel niteliklerdir. Hizmet içi eğitim almayan öğretmenlere göre ise "doğaçlama yeteneğine sahip olma" niteliği ikinci sırada önemli bulunurken, "öğrenciyi her konuda anlama" ve "geniş bakış açısına sahip olma" nitelikleri eşit derecede üçüncü sırada önemli görülmektedir.

TARTIŞMA ve YORUM

Beden eğitimi öğretmenlerinin sahip olması gereken kişisel niteliklerden "eleştiriye açık olma", "öğrenciyi her konuda anlama", "geniş bakış açısına sahip olma" ilk üç sırada yer almıştır. Demirhan ve diğ. (2001)'nin beden eğitimi öğretmenleri için önerilen niteliklere ilişkin öğrenciler, öğretmenler ve öğretim elemanları ile, Friedman (1983)'in beden eğitimi alanında İsrail'de 12-14 yaş grubu öğrencilerle yapmış oldukları çalışma sonuçlarında da "öğrencileri her konuda anlama" kişisel niteliği ikinci sırada yer alması araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Buna karşın, Demirhan ve diğ. (2001) ile Friedman (1983)'in çalışmalarında ve Mawer (1995)'in İngiltere'de stajyer öğretmenlerle yapmış oldu-

bu çalışma sonuçlarında beden eğitimi öğretmenin “esprî anlayışına sahip olma” kişisel niteliği ilk üç sırada yer alırken, araştırmamızda “esprî anlayışına sahip olma”, “öğrenci görüşlerine açık olma”, “yardımsever olma”, “kendini kontrol edebilme”, öğrencinin ders dışı etkinliklere katılmasına istek uyandırma” kişisel niteliklerinin beden eğitimi öğretmenlerinin hiçbiri tarafından önemli bulunmayışı dikkat çekmektedir. Demirhan ve Çamur (2000)’un yapmış oldukları çalışmada öğrenciler, beden eğitimi öğretmenin de görmek istedikleri ilk beş davranışın sırasıyla; mesleki yeterlik, öğrenciyi anlama, dersi ilginç hale getirme, sportmenlik ve öğrenci performansını değerlendirmede nesnellik olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciyi her konuda anlama niteliğinin ikinci sırada yer alması, araştırma bulgularımızla paralel olup öğretmen ve öğrenci görüşlerinin ülkemizde ortak noktada birleştiğini göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, “sabırlı olma” kişisel niteliği kadın beden eğitimi öğretmenlerine göre ikinci sırada; lisansüstü eğitim almayan ile hizmet içi eğitim alan beden eğitimi öğretmenlerine göre ise üçüncü sırada önem taşımaktadır. Laminack ve Long (1985)’un “iyi beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikleri” öğrenci gözüyle inceledikleri çalışmada “sabırlı olma” niteliğinin önemli bulunması araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Buna karşın “yardımsever olma” özelliği Laminack ve Long (1985)’un çalışmasında öğrenciler açısından önemli bir nitelik olarak görülürken, araştırmamızda beden eğitimi öğretmenlerinin bu niteliğe ilişkin hiç görüş bildirmemiş olmaları kişilik nitelikleri açısından öğretmen ve öğrenci bakış açılarının farklı olduğunu düşündürmektedir. İyi bir beden eğitimi öğretmenin sahip olması gereken nitelikler konusunda Matanin ve Collier (2003)’in yapmış oldukları nitel araştırma sonucunda, yardımsever olma kişisel niteliği aday beden eğitimi öğretmenlerince önemli bulunurken, araştırmamızdaki beden eğitimi öğretmenleri tarafından hiç dikkate alınmamış olması da aday ve görev yapmakta olan öğretmenler arasında görüş farklılığı oldu-

ğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra “şefkatli olma” kişisel niteliği açısından Matanin ve Collier (2003)’in araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Avşar ve Sağlam (2008)’in ilköğretim ikinci kademe öğrencileri ile yapmış oldukları “beden eğitimi öğretmeni nasıl olmalıdır” konulu çalışmanın sonucunda, beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikleri kişisel ve mesleki özellikler olarak sınıflamış olmaları; iyi bir beden eğitimi öğretmeninden hoşgörölü, öğrencinin isteklerini önemseyen ve herkese eşit davranabilen kişisel niteliklere sahip olmasını beklediklerini ifade etmeleri öğrencilerin ve araştırmamızdaki beden eğitimi öğretmenlerinin kişisel nitelikler konusundaki beklentilerinin farklı olabileceğini düşündürülebilir.

Sands ve diğ. (1997)’nin genel öğretmen niteliklerine yönelik yapmış oldukları araştırma sonucunda, öğretmen niteliklerinin alan bilgisi, öğretme-öğrenme sürecini yönetme, öğrenci kişilik hizmetleri ile kişisel ve mesleki nitelikler ana başlıkları altında toplanması, beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken nitelikler içerisinde kişisel niteliklerin de önemli olduğunu desteklemektedir. İngiltere’de de sabırlı olma, yeniliklere açık olma, esnek olma, esprî anlayışına, etkili iletişim becerilerine sahip olma, öğrencileri öğrenmeye teşvik etme, enerjik olma gibi nitelikler bir beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel nitelikler açısından önemli görülmektedir (“Physical education teacher”, t.y.).

Buna paralel olarak, genel öğretmen niteliklerine yönelik MEB Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü (2006) tarafından yapılan kapsamlı bir çalışmada kişisel ve mesleki değerlerin önemli görülmesi, beden eğitimi öğretmenin sahip olması gereken genel niteliklerin içerisinde kişisel niteliklerin de önemli bir boyut olduğunu göstermektedir.

SONUÇ

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerine göre, eleştiriye açık olma, öğrenciyi her konuda anlama ve geniş bakış açısına sahip olma nitelikleri beden eğitimi öğretmeninde bulunması gereken kişisel niteliklerden ilk üç sırada önemli görülmektedir.
2. "Sabırlı olma" niteliği kadın beden eğitimi öğretmenlerinde, lisansüstü eğitim almayan beden eğitimi öğretmenlerinde ve hizmet içi eğitim alan beden eğitimi öğretmenlerinde ilk üç sırada önemli görülen kişisel niteliklerdendir.

Yazar Notu: Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimi tarafından desteklenmiş olan "Beden Eğitimi Öğretmeni Nitelikleri, Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" isimli projenin bir parçasıdır (Proje No: 0601407001).

Yazışma Adresi (Corresponding Address):

Fatma SAÇLI
Hacettepe Üniversitesi
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu
Beytepe, 06800, ANKARA
E-posta: fsacli@hacettepe.edu.tr

KAYNAKLAR

1. **Avşar Z, Sağlam M.** (2008). How should a physical education and sport teacher be? -The Opinions of Primary School Students. *Elementary Education Online*, 7 (3), 738-747.
2. **Demirhan G, Açıkada C, Altay, F.** (2001). Students perceptions of physical education teacher qualities. *Journal of the International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance*, 37 (3), 16-18.
3. **Demirhan G, Bulca Y, Güven B.** (2005). *10th European College of Sport Science Anniversary Congress: Comparison of teacher and school director opinions about deficiencies and problems in physical education lessons.* 13-16 July Belgrade.
4. **Demirhan G, Çamur H.** (2000). *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri I. Kongresi: Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları.* 26-27 Mayıs Ankara.
5. **Erden M.** (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş.* İstanbul: Alkım Yayınları.
6. **Ertürk S.** (1979). *Eğitimde Program Geliştirme.* Ankara: Yelkentepe Yayınları.
7. **Friedman ED.** (1983). The pupils image of the physical education teacher and suggestions for changing attitudes in teacher training. *International Journal of Physical Education*, 20 (2), 15-18.
8. **Laminack LL, Long BM.** (1985). What makes a teacher effective: Inside from preservice teachers. *Clearing House*, 58, 268.
9. **Matanin M, Collier C.** (2003). Longitudinal analysis of preservice teachers' beliefs about teaching physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 22 (2), 153-168.
10. **Mawer M.** (1995). *The Effective Teaching of Physical Education.* London, New York: Longman.
11. MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü. (2006). *Öğretmen Mesleği Genel Yeterlilikleri.* Temel Eğitime Destek Projesi. Ankara.
12. Physical education teacher, personal qualities and skills, 5 Mart 2010, <http://www.careerscotland.org.uk/CareerInformation/Occupations/TeachingandClassroomSupport/SecondarySchoolTeaching/PhysicalEducationTeacher.asp>.
13. **Sands M, Özçelik DA, Busbridge J, Dawson D.** (1997). *Okullarda Uygulama Çalışmaları.* YÖK/Dünya Bankası, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi. Ankara.
14. **Sönmez V.** (2002). *Eğitim Felsefesi.* Ankara: Anı Yayıncılık.